

עפ"ת 10489/01/22 - יוסף סוסאן, נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 10489-01-22 סוסאן נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 523535/2021

בפני **כבוד השופט מאזן דאוד**
המערער
נגד
המשיבה
יוסף סוסאן,
מדינת ישראל

ב"כ המערער: עו"ד זעטוט עבד

ב"כ המשיבה: עו"ד אבי אור זך מפרקליטות מחוז חיפה - פלילי

פסק דין

א. כללי:

1. בפניי ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום לתעבורה בחיפה (להלן: "**בית משפט קמא**") אשר ניתן ביום 16.12.21 על ידי כבוד השופט גיל קרזבום בתיק פ"ל 1284-08-21.

2. המערער הורשע על פי הודאתו בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה (בלתי מורשה לנהיגה), עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א - 1961 (להלן: "**הפקודה**"); עבירה של נהיגה ללא רישיון רכב תקף שפקע מעל שישה חודשים, עבירה לפי סעיף 2 לפקודה; וכן עבירה של נהיגה ברכב ללא ביטוח תקף, עבירה לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל - 1970.

3. בכתב האישום נטען כי ביום 3.8.21 נהג המערער ברכבו ונסע מכיוון כללי שד' מוריה לכיוון כללי חורב בחיפה. באותה עת נהג המערער ברכב כאשר אינו מורשה כלל לנהיגה וללא פוליסת ביטוח תקפה וכשרישיון הרכב פקע בתאריך 8/2020.

4. בית משפט קמא גזר על המערער את העונשים הבאים:

6 חודשי מאסר בפועל, תוך הפעלת עונש המאסר המותנה של 8 חודשים שהוטל עליו ביום 22.5.18 וזאת באופן ש - 6 חודשים ירצו במצטבר וחודשיים בחופף, כך שעל המערער לרצות 12 חודשי מאסר בפועל. עוד הטיל בית משפט קמא על המערער 8 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים; קנס בסך 2000 ₪ שישולם ב- 5 תשלומים; פסילה בפועל של 20 חודשים ופסילה על תנאי של שנה מלקבל ומלהחזיק רישיון נהיגה למשך 3 שנים.

5. הערעור מופנה כנגד חומרת הדין ובעיקר עונש המאסר בפועל.

ב. טענות הצדדים:

6. המערער טען כי בית משפט קמא טעה כאשר גזר עליו עונש מופרז לחומרא וברף גבוהה יתר על המידה. המערער ציין כי בית משפט קמא קבע מתחם ענישה הולם הנע בין מאסר מותנה ל- 10 חודשי מאסר בפועל וטען כי היה מקום להעמיד את עונשו בתחתית מתחם הענישה שנקבע ע"י בית משפט קמא וזאת לאור מצבו המשפחתי והכלכלי ובהתחשב יותר בנסיבותיו האישיות הקשות במיוחד.

7. המערער ציין כי הודה בהזדמנות הראשונה, נטל אחריות על מעשיו וחסך זמן שיפוטי רב ויקר ולא נגרם כל נזק בפועל ממעשיו.

8. המערער הפנה לנסיבותיו האישיות וציין כי מדובר באדם הסובל ממצב רפואי חמור, חולה במחלת כלי דם ועורקים של הגפיים התחתונות, מוגבל בהליכה וסובל מראיה לקויה ומחלות כרוניות נוספות ומצבו הכלכלי בכי רע ואין לו תמיכה כלכלית או אמצעים כלכליים על מנת לשלם את הקנס.

9. כאן המקום לציין כי בהודעת הערעור העלה המערער סוגיה משפטית באשר לתחולתו של המאסר המותנה וטען כי תקופת המאסר המותנה שהופעל ע"י בית המשפט קמא החלה כבר ביום מתן גזר הדין, 22.5.18 והעבירה הנוספת, בוצעה ביום 3.8.21 כחודשיים וחצי לאחר תום תקופת התנאי ולכן הוא אינו בר הפעלה.

בטיעוניו בפני לאחר שהפניתו אותו לפסיקה ברע"פ 8597/20 **אשקר נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 8.2.22) (להלן: "**אשקר**") ורע"פ 785/22 **דראבס נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 9.3.22), שם נקבע מפורשות כי את תקופת התנאי השיפוטית תחל להימנות מיום סיום עבודות השירות, כך שהמאסר המותנה שהופעל בעניינו של המערער הינו בר הפעלה, אז ביקש המערער שתקופת התנאי תופעל כולה בחופף, כדי שיוכל לבצע את המאסר בעבודות שירות.

10. על כן, ביקש המערער מבית המשפט לקבל את הערעור, לקצר את תקופת המאסר בצורה

משמעותית, לקצר את אורך פסילת רישיון הנהיה ולבטל את הקנס.

11. מנגד, ביקשה המשיבה לדחות את הערעור. לטעמה, העונש שהטיל בית משפט קמא אינו נוטה לחומרה. המשיבה ציינה כי בית משפט קמא הטיל עונש מדוד מאוד והתחשב במערער עת הפעיל חלק מהמאסר המותנה בחופף.

12. המשיבה סבורה כי העונש שהוטל על המערער סביר ואין מקום להתערב בו וזאת בשים לב לעבירת הנהיגה ללא רישיון שהורשע בה המערער, שמעולם לא הוציא רישיון נהיגה וחרף כך זו הפעם הרביעית שהוא מורשע בביצוע עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה.

13. המשיבה הפנתה להרשעותיו הקודמות של המערער וציינה כי בתיק קודם הלך בית המשפט לקראתו והטיל עליו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, חרף זאת, הוא לא נרתע מלשוב ולנהוג ללא רישיון נהיגה.

ג. דין והכרעה:

14. לאחר שעיינתי בגזר דינו של בית משפט קמא, בהודעת הערעור, בהרשעותיו הקודמות של המערער ושמעתי את טענות הצדדים, אני מחליט לדחות את הערעור.

באשר לעונש המאסר שהוטל:

15. סבורני כי פסק דינו של בית משפט קמא מנומק ומפורט, שלא התעלם ממכלול השיקולים שעליו להביא בחשבון ולכן, אין כל מקום להתערבות של בית משפט זה, שכן כידוע התערבותה של ערכאת הערעור מוגבלת למקרים בהם העונש סוטה באופן ניכר מהעונש שהיה ראוי להטילו באותם נסיבות או שנפלה טעות בפסק הדין - (ראו, ע"פ 9097/05 **מדינת ישראל נ' ורשילובסקי**, (3.7.06) ורע"פ 4484/92 **רפאל נ' מדינת ישראל**, פד"י מו(5), 176, כאמור המקרה דנן אינו נמנה על מקרים אלו.

16. אין להקל ראש בעבירת הנהיגה ללא רישיון נהיגה, "ברי, כי נהיגה בלי רישיון משמעה הסטוטורי נהיגה ללא כישורי נהיגה, וממילא סיכון הזולת. ומעבר לכך נאמר לא אחת, כי משמעות נהיגה כזאת, בהיעדר ביטוח, היא גם הטלת פיצוי הנפגעים על הציבור" - ראו רע"פ 2666/12 **אמיר עטאללה נ' מדינת ישראל**, (23.4.12).

17. המערער יליד 1967, מעולם לא הוציא רישיון נהיגה ולו הרשעה בגין שלושה תיקים שונים של נהיגה ללא

רישיון נהיגה. המערער כבר נידון בעבר לעונש של מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות בגין נהיגה ללא רישיון נהיגה, חרף זאת ועל אף המאסר המותנה המרחף מעל ראשו, הוא נתפס, זו הפעם הרביעית כשהוא נוהג ללא רישיון נהיגה ומבלי שאף הוכשר לכך, והפעם גם נהג ללא ביטוח וכשרישיון הרכב פקע מעל ששה חודשים. בכך המערער לא הורתע מסנקציות קודמות שהוטלו עליו ובחר במודע להמשיך ולבצע עבירות תעבורה ולסכן את ביטחון הציבור ואת המשתמשים בדרך - ראו והשוו רע"פ 9455/17 **אזולאי נגד מדינת ישראל** (18.12.17) (להלן: "**אזולאי**"); ראו גם רע"פ 7810/16 **לוי נגד מדינת ישראל** (30.10.16), שם נאמרו הדברים היפים גם לענייננו:

"יפים בעניין זה דברי השופט נ' סולברג ברע"פ 8013/13 מסעוד נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (18.12.2013), אשר עסק גם הוא בהטלת עונש מאסר במקרים של עבירות חוזרות של נהיגה בלי רישיון נהיגה וללא ביטוח. וכך כתב: 'במחדליו העיד המבקש על עצמו כי מורא החוק אינו חל עליו. רחמנות יתרה כלפיו, כמוה כהתאכזרות אל הולכי רגל תמימי-דרך ואל שאר המשתמשים בכביש. אין הצדקה לחשפם לסכנת נפשות, וגם לא לנזקים כספיים הנובעים מן הקושי להיפרע ממי שגרם לפגיעה בתאונת דרכים כשאינו מחזיק ברישיון ואינו מבוטח'. אמת הדבר, לא נגרמו פגיעות פיזיות בעקבות עבירות המבקש, אך המעשים כשלעצמם מצדיקים ענישה מחמירה. נוכח ריבוי העבירות של המבקש, והיות שענישה קלה יותר לא הביאה אותו לחדול מביצוע עבירות התנועה, יש מקום למצות את הדין עם המבקש".

18. ראוי לציין כי חרף נסיבותיו האישיות הקשות של המערער, הרי התנהלותו אינה מעידה על מי שהפנים את חומרת מעשיו, לכן לא הותר המערער בידי בית המשפט ברירה אחרת אלא להטיל עליו את העונשים שפורטו לעיל, עונשים מדודים והולמים, כאשר הענישה הראויה לעבירה חוזרת של נהיגה ללא רישיון נהיגה, ועוד כאשר עומד ותלוי נגדו מאסר מותנה בגין אותה העבירה כוללת בחובה גם מאסר בפועל - ראו והשוו עניין **אזולאי**, כן ראורע"פ 4477/11 **אלי נחמן נ' מדינת ישראל** (16.06.11).

באשר להפעלת המאסר על תנאי;

19. המערער טען כי תקופת התנאי מתחילה להיספר מיום מתן גזר הדין ולא מתחילת ביצוע עבודות השירות. למען הבהרת טענת המערער, תקופת המאסר המותנה שהופעל החלה כבר ביום מתן גזר הדין, 22.5.18 והעבירה הנוספת, בוצעה ביום 3.8.21 כחודשיים וחצי לאחר תום תקופת התנאי ולכן הוא אינו בר הפעלה.

20. בית המשפט העליון בעניין **אשקר** קבע כי:

"סעיף 52(ג) מבטא את הכלל הרחב בדין הפלילי, לפיו נידון מתחיל לרצות את עונשו עם מתן גזר הדין [...] בהתאם, נקבע כי במקרה בו נגזר עונש של מאסר מותנה, תקופת התנאי שגזר בית המשפט - המכונה תקופת התנאי השיפוטית - מתחילה להימנות עם מתן גזר הדין.

לצד כלל זה, קובע הסעיף חריג לכלל - "ואם הנידון נושא אותו זמן עונש מאסר בפועל - ביום שחרורו מן המאסר". אף שלכאורה החריג קובע כי תקופת התנאי תחל לאחר שחרורו ממאסר רק אם הנידון נושא "אותו זמן" מאסר - דהיינו בעת מתן גזר הדין, נקבע בע"פ 4180/92 מדינת ישראל נ' נעים, פסקה 4 [פורסם בנבו] (21.3.1994) (להלן: הלכת נעים), כי ההוראה חלה גם כאשר בגזר הדין מושת על הנידון עונש מאסר בפועל לצד עונש מאסר על תנאי, אף כאשר הוא אינו מצוי במאסר בעת מתן גזר הדין. כך שנידון "הנושא אותו זמן עונש מאסר" הוא גם נאשם שהוטל עליו עונש מאסר [...].

לבסוף, קובעת הסיפא לסעיף 52(ג) לחוק חריג לחריג. [...] ונקבע כי תקופה שאסיר נמצא בה מחוץ לבית הסוהר בשל אחת משלוש האפשרויות - שחרור בערובה; חופשה מיוחדת; או ריצוי מאסר בעבודות שירות - "יראו אותה כתקופת תנאי מצטברת לתקופת התנאי שקבע בית המשפט". בפסיקה הובהר כי מדובר בתקופת תנאי סטטוטורית, הנפרדת מתקופת התנאי השיפוטית [...].

21. תקופת התנאי השיפוטית אינה חלה בפרק הזמן שבין גזר הדין בהליך הראשון ועד להתייצבות הנידון לריצוי עונש מאסרו, גם כאשר עונש המאסר בפועל מרוצה בדרך של עבודות שירות, כפי שקבע כבוד השופט י. אלרון בעניין **אשקר**:

"לא נעלם מעיני כי גם מסקנתי זו אינה חפה מקשיים. העיקרי שבהם הוא כי יוצא שבתקופה שבין מתן גזר הדין ועד לתחילת ביצוע עבודות השירות לא "מרחפת" מעל הנדון תקופת התנאי השיפוטית וגם לא תקופת התנאי הסטטוטורית. אולם, זו התוצאה המתחייבת במידה רבה מאוד מן הקבוע בהלכת במנוקלר; הלכת נעים; לשון סעיף 52(ג) לחוק; ומהפסיקה המורה כי אין לפצל את תקופת התנאי השיפוטית. [...] כמו כן, נוכח הסיפא לסעיף 52(ג) לחוק לפיה: "והכל כשכית המשפט לא הורה אחרת" - ניתן למלא את ה"חלל" שמתקופת גזר הדין עד תחילת עבודות השירות באמצעות קביעה מפורשת בגזר הדין המורה על כך ... גם בכך יש כדי לספק מענה לקושי זה" (שם, פסקה 27).

משמע - יש להתחיל למנות את תקופת התנאי שהושתה בהליך הראשון "ביום שחרורו מן המאסר", ולכן התנאי בר הפעלה, ובדין הפעיל בית משפט קמא את התנאי.

באשר לדרך הפעלת התנאי;

22. עוד יש להדגיש, כי בית משפט קמא נהג במערער במידת הרחמים, כאשר הורה על הפעלת חלק מהמאסר המותנה באופן חופף לעונש שהטיל עליו בתיק זה, כאשר הכלל הוא הצטברות העונשים והסטייה ממנו הינה בקיומם של "טעמים שירשמו". הדבר הינו נכון ביתר שאת בעבריו מועד כפי עניינו: "יש להדגיש, ענישה מצטברת היא ענישה המדגישה מדיניות הרתעתית...ומדיניות זו הולמת מקרה של

עבריין מועד ששב ומבצע עבירות שבגין כבר הורשע בעבר" - (ע"פ 4517/04 מסארווה נ' מדינת ישראל, פ"ד נט(6) 119, 134).

20. לטעמי, מעשים אלו של המערער מצדיקים בנסיבות העניין ענישה מרתיעה הכוללת מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, ואף ספק אם נכון היה לחפוף באופן חלקי את עונש המאסר בפועל שנגזר עליו בהליך דן יחד עם עונש מאסר מותנה אשר היה תלוי ועומד נגדו מהליך קודם. על כן, לא מצאתי, בנסיבות העניין, מקום להתערב בעונש שהטיל בית משפט קמא.

21. אשר על כן ועל יסוד האמור לעיל, אני דוחה את הערעור.

22. על המערער להתייבב לתחילת ריצוי מאסרו בבית מעצר קישון כשברשותו תעודת זהות, לתחילת ריצוי מאסרו **ביום 14.6.22 בשעה 10:00**.

המערער יתאם כניסה למאסר, לרבות מיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של השב"ס בטלפונים המעודכנים: 074-7831077, 074-7831078.

23. במידה וניתן צו עיכוב ביצוע העונש, בטל בזה הצו.

5129371

54678313

המזכירות תמציא העתקים לב"כ הצדדים.

ניתן היום, א' סיוון תשפ"ב, 31 מאי 2022, בהעדר הצדדים.